

Dragi sedmošolec.

Upam, da si dobro in nimaš večjih težav z matematiko.

Za ponovitev reši spodnjo nalogo.

Zapiši izraz po besedilu in ga izračunaj.

- Od produkta števil $2\frac{1}{5}$ in $3\frac{3}{4}$ odštej 0,75.
- Vsoto števil $2\frac{1}{3}$ in $5\frac{2}{6}$ deli z razliko števil $1\frac{1}{4}$ in $\frac{1}{2}$.

7.C

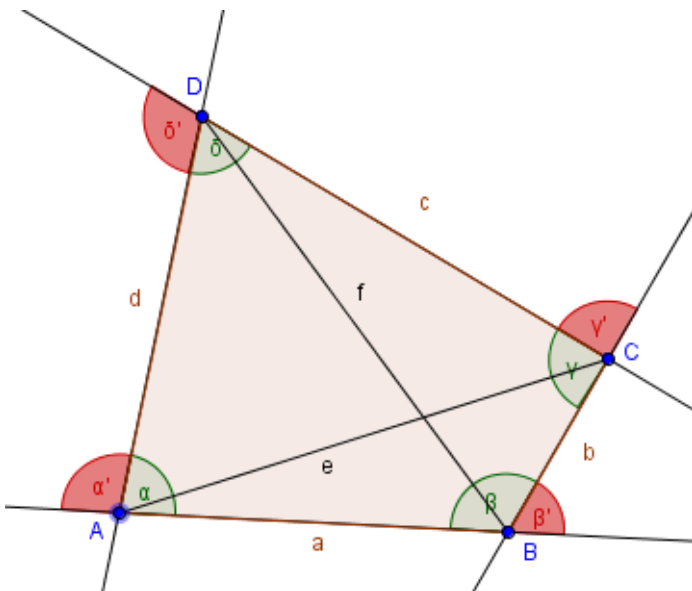
ŠTIRIKOTNIKI. VRSTE ŠTIRIKOTNIKOV.

Dva štirikotnika že dobro poznate, to sta kvadrat in pravokotnik. Danes pa bomo spoznali še ostale štirikotnike.

1. ŠTIRIKOTNIK

Nariši štiri točke v ravnini in jih poveži z nosilkami stranic. Točke poimenuj z A, B, C, D.

Dobiš štirikotnik. Označi mu notranje kote, zunanje kote, diagonali in zapiši definicije.

Oglišča: **A, B, C in D**

Stranice: **a, b, c in d**

Notranji koti: **alpha, beta, gamma in delta**

Zunanji koti: **alpha', beta', gamma' in delta'**

Diagonali: **e, f**

Diagonala je daljica, ki povezuje nasprotni oglišči štirikotnika.

Množico točk v ravnini, ki jo omejujejo 4 daljice imenujemo **štirikotnik**.

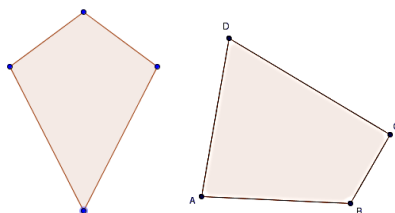
2. DELITEV ŠTIRIKOTNIKOV

a) Glede na lego in dolžino stranic štirikotnike delimo v tri skupine:

1. **Splošni štirikotniki (trapezoidi):** nimajo vzporednih stranic
2. **trapezi:** imajo **en** par vzporednih stranic
3. **paralelogrami:** imajo **dva** para vzporednih stranic

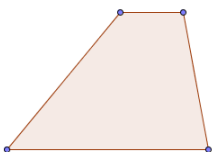
Delitev ŠTIRIKOTNIKOV

SPLOŠNI ŠTIRIKOTNIKI (TRAPEZOIDI)

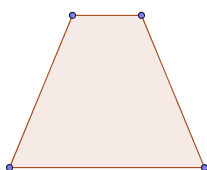

TRAPEZI (ima en par vzporednih stranic)

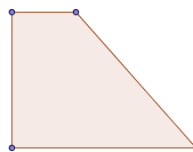
POLJUBNI,
RAZNOSTRANIČNI

ENAKOKRAKI

PRAVOKOTNI

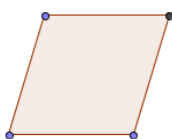

PARALELOGRAMI

PARALELOGRAM

ROMB

PRAVOKOTNIK

KVADRAT

b) Glede na velikost kotov poznamo (pri dopolnjevanju si pomagaj z učbenikom na strani 273):

IZBOČENI ali KONVEKSNI ŠTIRIKOTNIK

VBOČENI ali KONKAVNI ŠTIRIKOTNIK

Skica:

Skica:

c) V katerem štirikotniku se diagonali sekata pod pravim kotom? Pomagaj si z učbenikom na strani 273.

d) Kateri izmed naštetih štirikotnikov so **osno** in kateri **središčno simetrični**? Pri iskanju odgovorov si pomagaj z učbenikom na strani 274.

OSNO SIMETRIČNI: _____

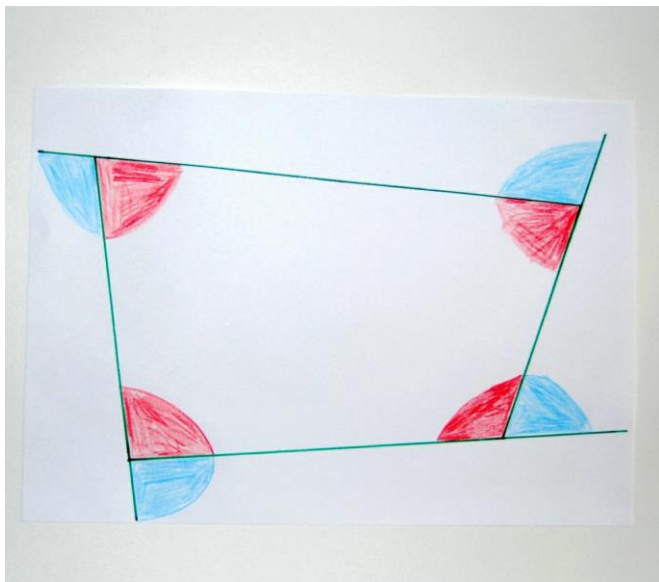
SREDIŠČNO SIMETRIČNI: _____

3. VAJA

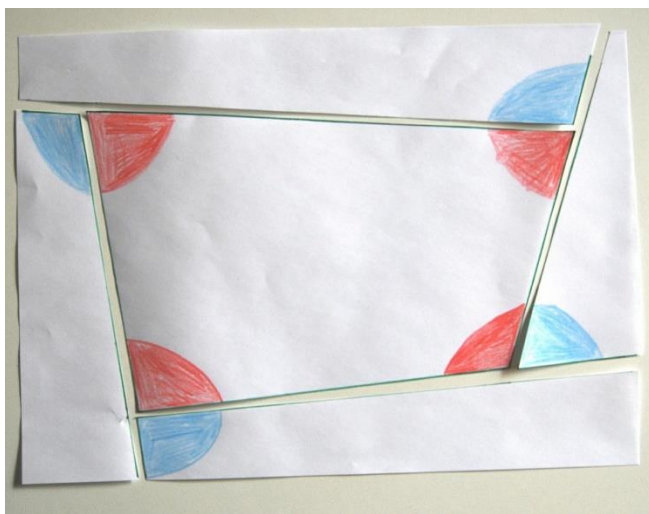
Reši nalogi 2, 11 v učbeniku na strani 275.

KOTI V ŠTIRIKOTNIKU

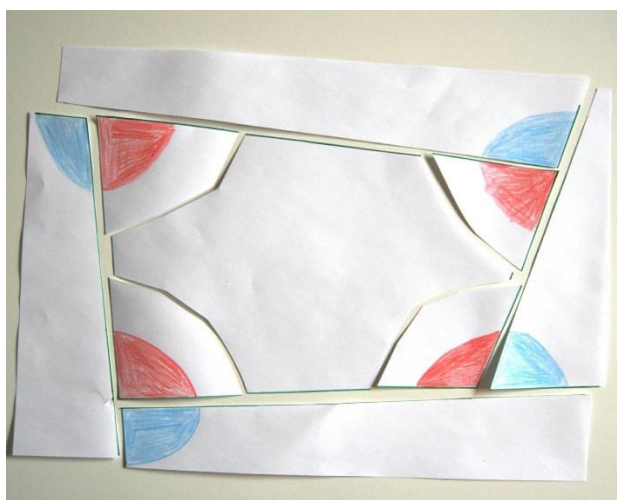
Na list papirja nariši poljuben izbočen štirikotnik. Z eno barvo pobarvaj notranje kote, z drugo pa zunanje kote tega štirikotnika.

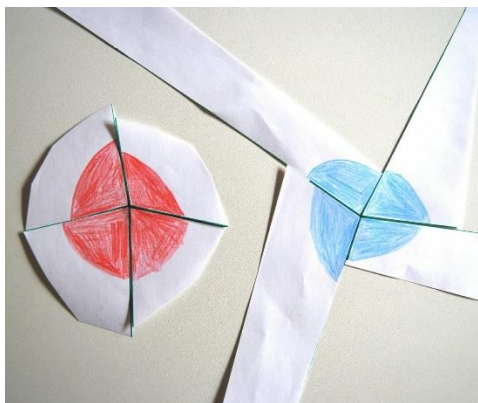
Odreži zunanje kote:

Odreži notranje kote:

Sestavi vsoti kotov s skupnim vrhom (kot smo to naredili pri trikotnikih). Sliki nalepi v zvezek.

Kaj ugotoviš? (Ugotovitev zapiši pod ustrezno sliko.)

1. Vsota notranjih kotov izbočenega štirikotnika meri 360° .

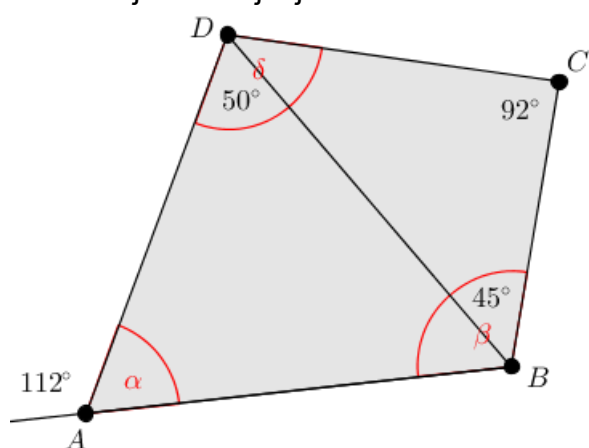
2. Vsota zunanjih kotov štirikotnika je 360° .

3. PONOVI MO.

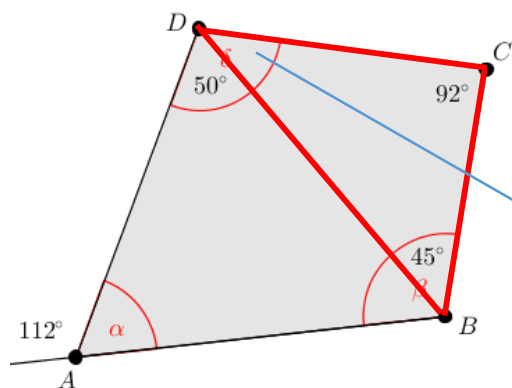
Vsota notranjih kotov TRIKOTNIKA je 180° . Vsota zunanjih kotov TRIKOTNIKA je 360° . Pri ŠTIRIKOTNIKU pa sta vsoti notranjih in zunanjih kotov 360° . Ta dejstva nam bodo v pomoč pri reševanju nalog.

4. Skupaj rešimo spodnji primer.

Izračunajmo manjkajoče kote v štirikotniku.

REŠEVANJE:

Štirikotnik razdelimo na dva trikotnika. Pogledajmo rdeč trikotnik. Vsota notranjih kotov v trikotniku je 180° . Tako izračunam del manjkajočega kota delta. $180^\circ - 92^\circ - 45^\circ = 43^\circ$

Cel kot delta torej meri $\delta = 50^\circ + 43^\circ = 93^\circ$.

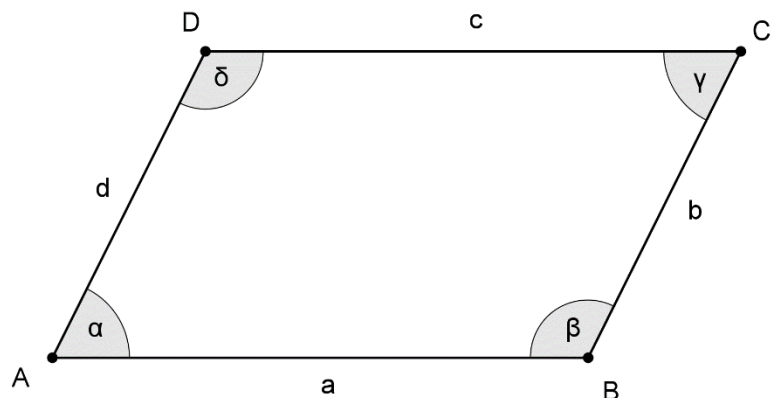
Sedaj izračunam kot alfa. Skupaj z zunanjim kotom tvorita iztegnjeni kot 180° .

$$\alpha = 180^\circ - 112^\circ = 68^\circ$$

Sedaj poznam tri notranje kote štirikotnika in izračunam še manjkajoči četrti notranji kot beta. $\beta = 360^\circ - 92^\circ - 93^\circ - 68^\circ = 107^\circ$

5. Skupaj rešimo še en primer:

Izračunaj notranje kote v paralelogramu. Vemo, da kot beta (β) meri 120° . Koliko merijo ostali koti?

Ker ima paralelogram dva para vzporednih stranic, vemo, da ima tudi nasprotna kota enako velika, zato velja, da je $\beta = \delta = 120^\circ$.

Vsi štirje koti skupaj merijo 360° . Izračunam koliko skupaj merita alfa in gama.

$$\alpha + \gamma = 360^\circ - \beta - \delta = 360^\circ - 120^\circ - 120^\circ = 120^\circ$$

Torej je $\alpha + \gamma = 120^\circ$. Ker sta oba kota enako velika, vsoto delim z 2 in dobim $120^\circ : 2 = 60^\circ$.

Kota α in γ merita 60° .

Za vajo reši nalogo 19 v učbeniku na strani 277.

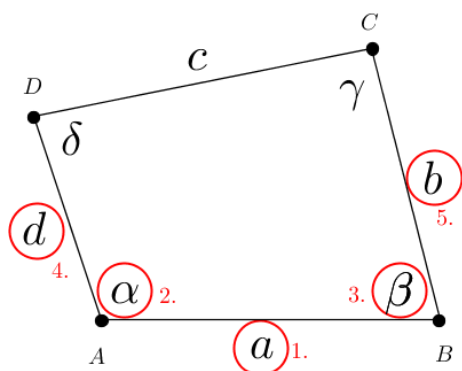
NAČRTOVANJE SPLOŠNIH ŠTIRIKOTNIKOV

1. PRIMER

Če želimo načrtati splošen štirikotnik, potrebujemo pet neodvisnih podatkov.

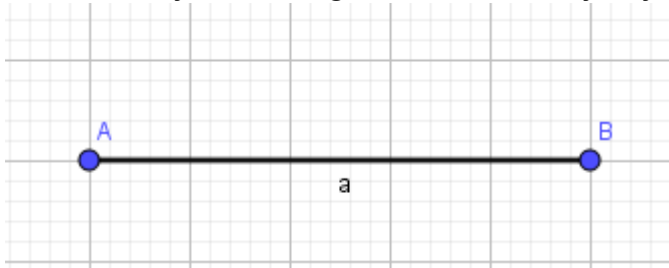
Skupaj načrtajmo štirikotnik ABCD s podatki $a = 5$ cm, $b = 4,5$ cm, $d = 6$ cm, $\alpha = 70^\circ$ in $\beta = 100^\circ$.

Najprej narišimo skico:

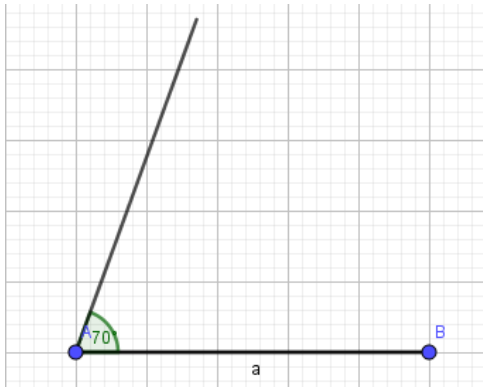

Na skici so s številkami od 1. do 5. označeni koraki načrtovanja.

1. Narišem daljico AB dolgo 5 cm. Poimenujem jo stranica a.

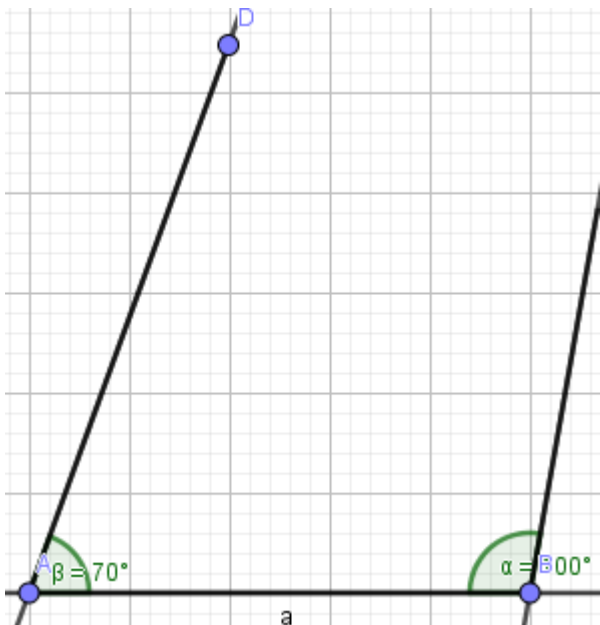
2. Odmerim in narišem kot α .

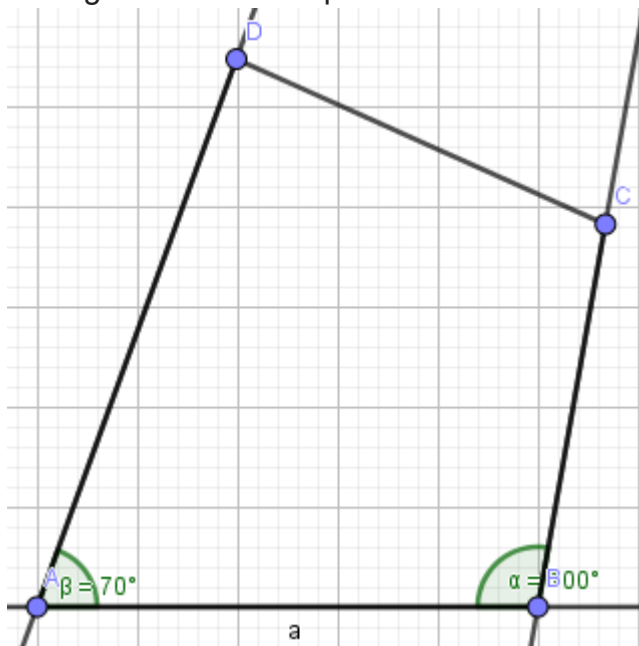
3. Odmerim in narišem kot β .

4. V šestilo »dam« razdaljo »d« in na kraku kota α odmerim dolžino stranice d. Dobim oglišče D.

5. V šestilo »dam« razdaljo »b« in na kraku kota β odmerim stranico b. Dobim oglišče C. Vsa štiri oglišča med sabo povežem.

2. PRIMER

Zelo podoben primer je predstavljen tudi na spodnji povezavi. Če imaš težave, si poglej filmček. Za vajo načrtaj še trikotnik predstavljen v filmu.

<https://www.youtube.com/watch?v=jBOEmFmHQGo&t=11s>

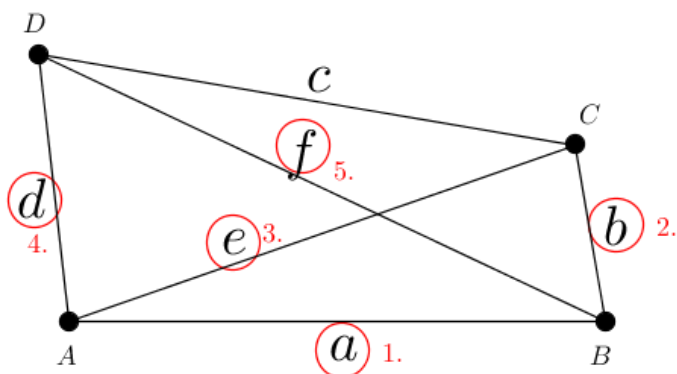
3. PRIMER

Načrtaj štirikotni s podanima diagonalama. Spomnimo se, da je diagonala daljica, ki povezuje nasprotni oglišči. Diagonala e povezuje oglišči A in C, diagonala f pa B in D.

Podatki:

$a = 6$ cm, $b = 2$ cm, $d = 3$ cm, $e = 6$ cm, $f = 7$ cm.

Skica z oštevilčenimi koraki:

Posnetek načrtovanja najdeš na povezavi <https://eucbeniki.sio.si/matematika7/783/index2.html> pod ZGLED (desno spodaj).

4. PRIMER

Reši rešen zgled v učbeniku na strani 279. Potek načrtovanja imaš opisan po korakih. Če imaš podane tri notranje kote, lahko izračunaš tudi četrtega.

5. VAJA

- V zvezek načrtaj štirikotnik ABCD s podatki $a=7\text{cm}$, $c=6\text{cm}$, $d=3\text{cm}$, $f=7\text{cm}$ in $\beta=80^\circ$.
Rešitev najdeš na povezavi: <https://eucbeniki.sio.si/matematika7/783/index3.html>
- Reši nalogi 24 b, 25 a v učbeniku na strani 279.

Lepo te pozdravljam,

tvoja učiteljica matematike